

Oponentský posudek na habilitační spis PhDr. Martina Flašara, Ph. D. s názvem *Člověk – hudba – technika. K otázce vlivu technologií na hudební myšlení 20. a počátku 21. století.*

Martin Flašar předkládá práci, která svým zaměřením a rozsahem v domácím muzikologickém ani publicistickém kontextu nemá obdoby a to ze dvou důvodů. Jednak muzikologickou metodou tematizuje velice rozmanité vztahy hudby a technologií v širokém kontextu aktuálních diskursů (od společensko-vědních až po technologické), zároveň však jasně deklaruje, že se má jednat o pohled syntetický. Právě zejména muzikologická syntéza pojednávající danou problematiku v domácím kontextu dosud chyběla a vznik tohoto spisu tak považuji za obrovsky důležitý impuls pro rozvíjení další odborné diskuse.

V práci jsem ocenil obrovskou rešeršní práci a shromáždění rozsáhlé bibliografie, která už sama o sobě může být skvělým vodítkem při orientaci v dané problematice. Neshledal jsem žádné formální nedostatky a celkovou úroveň zpracování považuji za příkladnou.

Domnívám se, že kolega Flašar nastolenými tématy velmi potřebně obohacuje tradičně spíše historiografické zacílení domácích muzikologických studií a provádí potřebný "výkop" ve snaze formulovat novou metodologii pro takto interdisciplinárně orientované studium.

Volba metody pro provedení takto orientovaného syntetického pohledu je vždy kritickým rozhodnutím. V případě Flašarovy práce se jedná navíc o rozhodnutí provokativní. Přestože svou metodu jasně zformuloval a celé práci dal pevný metodologický rámec ústící do přesně zodpovězených otázek v závěru, dovolím si právě v této souvislosti malou polemiku.

Martin Flašar vede hranici svého zájmu středem dichotomie artificiální / non-artificiální hudby. Jakkoliv je tato dichotomie vepsána do terminologického aparátu domácí muzikologie, zdá se mi, že jen stále obtížněji může přispívat k rýsování metodologického hřiště při reflexi současné hudební kultury. Je to přitom právě technika, která vytváří velice komplexní systém společných jmenovatelů napříč současnými hudebními projevy svou povahou stojícími právě spíše PROTI užívání obou těchto pojmů k druhovému, žánrovému a často také hodnotovému třídění.

Přestože vnitřně zcela rozumím tomuto metodologickému ohraničení tématu, k němuž se Martin Flašar za účelem vzniku této práce uchýlil, rád bych vlastně využil této příležitosti a ihned navázal položením jedné otázky: jak by bylo možné ještě jinak formulovat předmět zájmu práce (tj. zacílení na artificiální komponovanou hudbu) tak, aby autorův pozoruhodný syntetický pohled postihnul pletivo vztahů, které se odehrávají v současné hudební tvorbě právě napříč onou dichotomií artificiální / non-artificiální, respektive komponované / improvizované hudby? Budiž má otázka důkazem toho, že Flašarův text inspiruje a provokuje.

Měl-li bych doporučit ještě další otázku k debatě nad Flašarovou syntézou, bylo by to pak téma aplikace některých autorových východisek do reálií diskuse o (technické) modernitě a jejím rozplynutí v postmoderním plurálu. Vnímám tuto autorovu linku jako potřebnou pro vytvoření jisté návaznosti zejména na německý a francouzský jazykový prostor, v nichž právě diskuse o vztazích hudby a techniky byla velmi intenzivně navázána na debatu o

postmoderně. Zdá se mi však, že vrchol této debaty probíhal v zásadě před klíčovými technologickými, mediálními a komunikačními proměnami spojenými s nástupem internetu a digitálních technologií během 90. let minulého století. Uměl by si autor představit způsob, jak další přemýšlení o tématu opustit od této již spíše historické debaty? Sám jsem v poslední době registroval některé podnětné myšlenky nabízející pojem „meta-modernismus“ k označení aktuálních procesů v současném umění. Může být zmiňovaný pojem „altermoderny“ klíčem k opuštění jisté autorovy skepse, kterou lze v textu vnímat?

Jsem přesvědčen o tom, že se Flašarova práce stane v mnohém referenčním textem domácí muzikologie a že bude v příštích letech vybízet k řadě kriticky podnětných reakcí.

Práce splňuje požadavky standardně kladené na úroveň habilitačních prací v daném oboru.

V Praze 31. 7. 2020

doc. Mgr. MgA. Michal Rataj, PhD.

Katedra skladby

Hudební a taneční fakulta AMU

Malostranské nám. 13

118 00 Praha 1

michal.rataj@hamu.cz

gsm: +420 739 386 590